

Főoldal > ... > Családi Ügyek, Öröklés > Házasság Felbontása És Különválás > Portugal

Házasság felbontása és különválás

 Portugália

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

Portugáliában a házasság felbontása megegyezéssel vagy egyoldalú kérelem útján az egyik házastárs beleegyezése nélkül is megtörténhet (a portugál polgári törvénykönyv – *Código Civil* – 1773. cikkének (1) bekezdése).

Az előbbi feltételezi, hogy a két házastárs egyezséget kössön a házasság felbontása és főszabályként a rászoruló házastársnak tartásdíj fizetése, a kiskorú gyermekek tekintetében a szülői felügyelet gyakorlása, a házastársi közös lakás feletti rendelkezés, valamint bármely kedvtelésből tartott állat elhelyezése kérdésében (a portugál polgári törvénykönyv 1775. cikkének (1) bekezdése).

Egyoldalú kérelmet az egyik házastárs terjeszt elő a másikkal szemben bíróság előtt, olyan jogszerűen megállapított tényállásra vagy más tényekre alapozva, amelyek – a házastársak hibájára tekintet nélkül – bizonyítják a házasság helyrehozhatatlan megromlását (a portugál polgári törvénykönyv 1773. cikkének (3) bekezdése és 1781. cikke).

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasság megegyezésen alapuló bontása esetén a házastársaknak nem kell indokolniuk kérelmüket.

A házasság egyoldalú kérelemre történő felbontás az alábbi indokokkal lehetséges (a portugál polgári törvénykönyv 1781. cikke):

1. egy teljes éven át történő tényleges különélés, ami a tényleges különválást jelenti, amelynek során a házastársak között nem áll fenn életközösség, és legalább egyikük nem kívánja helyreállítani a kapcsolatot (a portugál polgári törvénykönyv 1782. cikke);
2. a másik házastárs szellemi képességeiben egy évnél hosszabb ideje tartó olyan változás, amely súlyossága miatt veszélyezteti az életközösség lehetőségét;
3. legalább egyéves távollét, amelynek során a távollevő kapcsolattartást nem kezdeményez;
4. bármely más olyan tény, amely a házastársak hibájára tekintet nélkül bizonyítja a házasság helyrehozhatatlan megromlását.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknévre) vonatkozóan?

A házasság felbontása megszünteti a házasságot, és ugyanolyan jogkövetkezményekkel jár, mint annak a halál miatti megszűnése, a törvényben meghatározott kivételektől eltekintve (a portugál polgári törvénykönyv 1788. cikke).

A házasság felbontásának a házastársak közötti vagyoni viszonyokra vonatkozó hatásai a házasságot felbontó

ítélet jogerőre emelkedésétől kezdődően – de a kereset előterjesztésének időpontjára visszamenőlegesen – állnak be (a portugál polgári törvénykönyv 1789. cikkének (1) bekezdése).

Amennyiben az eljárásban bizonyítást nyer a házastársak különélése, akkor bármelyik házastárs kérheti, hogy a házasság felbontásának hatásai visszamenőlegesen érvényesüljenek attól az időponttól, amikor az ítéletben rögzítettek szerint a különélés elkezdődött (a portugál polgári törvénykönyv 1789. cikkének (2) bekezdése).

A házasság felbontása ellenére a másik házastárs vezetéknevét felvevő házastárs tovább viselheti azt, feltéve, hogy előbbi hozzájárul ehhez vagy a bíróság engedélyezi azt, tekintettel a felhozott indokokra. A korábbi házastárs hozzájárulására sor kerülhet jegyzői okirattal, bíróság előtt készült irattal (a fél szándékának az eljárás során való írásbeli rögzítése), vagy az anyakönyvi hivatal tisztviselője előtti nyilatkozattétellel. A korábbi házastárs vezetéknevének használatára vonatkozó bírósági engedély iránti kérelmet elő lehet terjeszteni a házasság felbontására irányuló eljárásban vagy külön eljárásban, még a házasság felbontásának kimondását követően is (a portugál polgári törvénykönyv 1677-B. cikke).

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

A házasság felbontás esetén egyik házastárs sem kaphat többet, mint amennyit akkor kapott volna, ha a házasságot a közös szerzési rendszer (*regime da comunhão de adquiridos*) alapján kötötték volna meg – a portugál polgári törvénykönyv 1790. cikke).

Mindegyik házastárs elveszíti a házasságra vagy a házas jogállásra tekintettel a másik házastárstól vagy harmadik féltől kapott vagy ígért valamennyi előnyt, függetlenül attól, hogy a házasságkötést megelőzően vagy azt követően került-e sor az adományozásra. Az adományozó meghatározhatja azt, hogy az előny a házasságból származó gyermekekre száll (a portugál polgári törvénykönyv 1791. cikke).

A házasság felbontásának a házastársak közötti vagyoni viszonyokra vonatkozó hatásai a házasságot felbontó ítélet jogerőre emelkedésétől kezdődően – de a kereset előterjesztésének időpontjára visszamenőlegesen – állnak be (a portugál polgári törvénykönyv 1789. cikkének (1) bekezdése).

Amennyiben az eljárásban bizonyítást nyer a házastársak különélése, akkor bármelyik házastárs kérheti, hogy a házasság felbontásának hatásai visszamenőlegesen érvényesüljenek attól az időponttól, amikor az ítéletben rögzítettek szerint a különélés elkezdődött (a portugál polgári törvénykönyv 1789. cikkének (2) bekezdése).

A bíróság kérelemre elrendelheti, hogy bármelyik házastárs bérelje a házastársi közös lakást függetlenül attól, hogy az közös tulajdonukban vagy a másik házastárs tulajdonában áll-e, különös figyelemmel mindkét házastárs szükségleteire és a házasságból származó gyermekek érdekeire. A bérlésre az ingatlanbérlet szabályai szerint kerül sor, de a bíróság a házastársak meghallgatása után meghatározhatja a megállapodás feltételeit, és a bérbeadó kérelmére megszüntetheti a bérletet akkor, ha későbbi körülmények ezt indokolják. A felek közötti megállapodás jóváhagyásával vagy a bírósági végzéssel létrejött megállapodásokat a peren kívüli eljárásokra vonatkozó általános szabályok szerint lehet módosítani (a portugál polgári törvénykönyv 1793. cikke).

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

Házasság felbontása, különválás, semmisség megállapítása vagy a házasság érvénytelenítése esetén a gyermekekre vonatkozó megállapodásokat, utóbbi tartását és a tartás megfizetésének módját a szülők közötti megállapodás szabályozza, amelyet a bíróságnak (vagy megegyezésen alapuló különválásra és a házasság felbontásra vonatkozó eljárások esetén az anyakönyvvezetőnek – *Conservador do Registo Civil*) jóvá kell hagynia (a portugál polgári törvénykönyv 1905. cikkének (1) bekezdése és 1776-A. cikke).

A szülői felügyelet az anyakönyvi hivatal (*Conservatória do Registo Civil*) általi szabályozásának eljárását a portugál anyakönyvi törvénykönyv (*Código do Registo Civil*) 274-A., 274-B. és 274-C. cikke szabályozza.

Megállapodás hiányában a bíróság a kiskorú érdekeivel összhangban hoz döntést, beleértve az arra irányuló érdekeit, hogy szoros kapcsolatban maradjon mindkét szülővel, ösztönözve és elfogadva az olyan megállapodásokat vagy olyan határozatokat hozva, amelyek ösztönzik a mindkét szülővel való kapcsolattartás kellő lehetőségét, és a felelősség szülők közötti megosztását. A kiskorú feletti felügyeleti jog bármelyik szülőnek, harmadik félnek, illetve rehabilitációs vagy gondozóintézetnek megadható (a portugál polgári törvénykönyv 1906. cikkének (8) bekezdése).

További információért lásd a következő tájékoztatót: [„Szülői felelősség – gyermek feletti felügyelet, kapcsolattartási jog”](#).

3.4 a másik házaspár felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A házasság felbontását követően mindkét házastársnak saját ellátásáról kell gondoskodnia. Bármelyik fél jogosult lehet tartásra, a házasság felbontásának típusától függetlenül. Nyilvánvaló méltányossági okokból a tartáshoz való jog megtagadható (a portugál polgári törvénykönyv 2016. cikkének (1)–(3) bekezdése).

A tartásdíj összegének megállapításakor a bíróságnak figyelembe kell vennie a házasság időtartamát, a családi pénzügyekhez nyújtott hozzájárulást, a házastársak életkorát és egészségi állapotát, szakmai képesítésüket és foglalkoztatási lehetőségeiket, azt az időt, amit vélhetően a közös gyermekek felnevelésére kell majd fordítaniuk, jövedelmüket és bevételeiket, új házasság vagy élettársi kapcsolat meglétét, és általánosan valamennyi olyan körülményt, amely érinti a tartásban részesülő házastárs szükségleteit és a tartásdíjat fizető személy lehetőségeit (a portugál polgári törvénykönyv 2016-A. cikkének (1) bekezdése).

A bíróságnak elsőbbséget kell biztosítania a tartásra kötelezett házastársnak a gyermekére vonatkozó tartási kötelezettségei számára a korábbi házastársra vonatkozó, a házasság felbontásából eredő kötelezettségekhez képest (a portugál polgári törvénykönyv 2016-A. cikkének (2) bekezdése).

A tartásra jogosult házastárs nem követelheti, hogy számára a házasság fennállása alatti életszínvonalat biztosítsák (a portugál polgári törvénykönyv 2016-A. cikkének (3) bekezdése).

További információért lásd a [„Tartásra”](#) vonatkozó tájékoztatót.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A különválás nem bontja fel a házasságot, hanem megszünteti az együttélésre és támogatásra való kötelezettségeket, a tartáshoz való jog sérelme nélkül. Vagyoni vonatkozásban a különválásnak ugyanazok a következményei, mint a házasság felbontásának (a portugál polgári törvénykönyv 1795-A. cikke).

A különválás a házastársak közötti kapcsolat helyreállításával vagy a házasság felbontásával ér véget (a portugál polgári törvénykönyv 1795-B. cikke).

5 Melyek a különválás feltételei?

A különválás feltételei, akár egyoldalú kérelemmel vagy közös megegyezéssel került rá sor, értelemszerűen megegyeznek a házasság egyoldalú kérelemre történő felbontásának feltételeivel (a portugál polgári törvénykönyv 1794. cikke).

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

Ahogy az a 4. kérdésre adott válaszban szerepel, a különválás megszünteti az együttélésre és támogatásra való kötelezettségeket, a tartáshoz való jog sérelme nélkül. Vagyoni vonatkozásban a különválásnak ugyanazok a következményei, mint a házasság felbontásának (a portugál polgári törvénykönyv 1795-A. cikke).

A házasság felbontására vonatkozó rendelkezések értelemszerűen alkalmazandók a különválásra (a portugál polgári törvénykönyv 1794. cikke).

A különválás házasság felbontásává alakulhat, jóllehet ez nem előfeltétele a házasság felbontásának, és nem képezi a házasság felbontására irányuló eljárások valamely szakaszát. Ha ugyanis a házastársak közötti kapcsolat nem áll helyre a különválásról (akár közös megegyezéssel vagy egyoldalú kérelemmel került rá sor) rendelkező ítélet jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül, bármelyikük kérheti a különválásnak a házasság felbontásává történő átalakítását. Ha az átalakítást mindkét házastárs kéri, az előírt határidőt nem kell betartani, és azonnal ítéletet kell hozni (a portugál polgári törvénykönyv 1975-D. cikkének (1) és (2) bekezdése).

Ha az egyik házastárs kéri az átalakítást, a másik házastársat személyesen vagy a jogi képviselőjén keresztül értesítik arról, hogy 15 napon belül fellebbezhet – amelyet csak a házastársak közötti kapcsolat helyreállítására

lehet alapozni (a polgári perrendtartás – *Código de Processo Civil* – 993. cikkének (3) és (4) bekezdése). A bizonyítást követően a bíró 15 napon belül határozatot hoz a vitatott bizonyítékokról (a polgári perrendtartás 986. cikkének (3) bekezdése).

A különválásnak a házasság felbontásává történő átalakítása bármely anyakönyvi hivatalban kérhető (az ügyészség és az anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001. sz. törvényerejű rendelet 5. cikke (1) bekezdésének e) pontja és 6. cikke). A ténybelileg és jogilag megalapozott kérelmet a bizonyítékok bemutatása és az okirati bizonyítékok csatolása mellett kell benyújtani az anyakönyvi hivatalhoz (az ügyészség és az anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001. sz. törvényerejű rendelet 7. cikkének (1) bekezdése).

Az ellenérdekű felet 15 napon belül értesítik annak érdekében, hogy reagáljon a kérelemre, nyilatkozzon, és csatolja az okirati bizonyítékokat (az ügyészség és az anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001. sz. törvényerejű rendelet 7. cikkének (2) bekezdése).

Ha az ellenérdekű fél nem vitatja a kérelmet, a kérelmező által megjelölt tényeket bizonyítottak kell tekinteni, és az anyakönyvvezető a jogszabályi követelmények teljesülésének az ellenőrzése után helyt ad a kérelemnek (az ügyészség és az anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001. sz. törvényerejű rendelet 7. cikkének (3) bekezdése).

Ha az ellenérdekű fél vitatja a kérelmet, az anyakönyvvezető 15 napon belül meghallgatást tűz ki a házastársak békülésének a megkísérlése céljából, és jogcselekmények elvégzését, valamint a jogi követelmények teljesítéséhez szükséges bizonyítékok bemutatását rendelheti el (az ügyészség és az anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001. sz. törvényerejű rendelet 7. cikkének (4) és (5) bekezdése).

Ha az ellenérdekű fél vitatja a kérelmet, és nem sikerül megállapodásra jutni, a feleket felhívják, hogy 8 napon belül terjesszék elő a kérelmeiket, és nyújtsanak be új bizonyítékokat. Ezt követően az ügyet az anyakönyvi hivatal székhelye szerinti illetékes elsőfokú bírósághoz utalják (az ügyészség és az anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001. sz. törvényerejű rendelet 8. cikke).

Miután az ügyet a bíróság elé utalták, a bíró elrendeli a bizonyítékok bemutatását, és kitézi a tárgyalást (az ügyészség és az anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001. sz. törvényerejű rendelet 9. cikke).

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A „házasság érvénytelenítése” azt jelenti, hogy a házasságot érintő jelentős hibára hivatkozással megszüntetik a házasság jogkövetkezményeit.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A következő körülmények között kötött házasság érvényteleníthető (a portugál polgári törvénykönyv 1631. cikke):

1. (abszolút vagy relatív) érvénytelenségi okok fennállása esetén;
2. a házastársak egyike vagy mindegyike részéről fennáll a beleegyezés hiánya, vagy a beleegyezés tévedés vagy kényszer következtében érvénytelen;
3. ha a házasság megkötésekor törvényi előírás ellenére nem voltak jelen tanúk.

A következők az abszolút érvénytelenségi okok, amelyek mindenkivel szemben érvénytelenítik a szóban forgó személy házasságkötését (a portugál polgári törvénykönyv 1601. cikke):

1. a 16 év alatti életkor;
2. ismert demencia – még tiszta időszakokban is – és mentális zavar miatti tilalom vagy cselekvőképzetlenség;
3. korábbi fel nem bontott, akár egyházi, akár polgári házasság, még akkor is, ha a vonatkozó bejegyzés nem szerepel a születési, házassági és halotti anyakönyvben.

A következők relatív érvénytelenségi okok, amelyek megakadályozzák a szóban forgó személyek egymással való házasságkötését (a portugál polgári törvénykönyv 1602. cikke):

1. egyenes ági vérrokonság;
2. korábbi szülői felügyeleti viszony;
3. másodfokú oldalági rokonság;
4. egyenes ági rokonság;
5. ha a házastársak egyikét korábban elítélték a másik fél házastársának meggyilkolására irányuló, akár sikertelen kísérlet elkövetése vagy ebben való bűnrészesség miatt.

A házasság akarathiba miatt érvényteleníthető (a portugál polgári törvénykönyv 1635. cikke):

1. ha a házasságkötéskor a felek egyike ideiglenes cselekvőképtelenség vagy más ok miatt nem volt tette következményeinek tudatában;
2. ha valamelyik felet a másik fél személyazonossága tekintetében félrevezették;
3. ha a beleegyezést fizikai kényszerrel kényszerítették ki;
4. ha színlelték a beleegyezést.

A tévedés miatti akarathiba csak akkor releváns az érvénytelenség szempontjából, ha a másik házastárs lényeges személyi tulajdonságát érinti és menthető, és bizonyított, hogy észszerű módon anélkül nem került volna sor a házasságkötésre (a portugál polgári törvénykönyv 1636. cikke).

Az erkölcsi kényszer alatt kötött házasságok érvényteleníthetők, ha valamelyik felet súlyosan és jogellenesen megfenyegették, és indokolt az annak bekövetkeztétől való félelme (a portugál polgári törvénykönyv 1638. cikkének (1) bekezdése).

Ha valaki tudatosan és jogellenesen kikényszeríti a másik féltől a beleegyezés kinyilvánítását azzal az ígérettel, hogy ezzel előre nem látható fenyegetéstől vagy mások általi fenyegetéstől menti meg, ez jogellenes fenyegetésnek minősül (a portugál polgári törvénykönyv 1638. cikkének (2) bekezdése).

A beleegyezés kinyilvánítása a házasságkötéskor nem csupán azt a vélelmet jelenti, hogy a házastársak házasságot kívánnak kötni egymással, hanem azt is, hogy beleegyezésük tévedés vagy kényszer miatt nem szenved akarathibában (a portugál polgári törvénykönyv 1634. cikke).

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A polgári házasság érvénytelenítése – amennyiben mindkét házastárs jóhiszeműen kötötte azt meg – a felek viszonylatában és harmadik felekkel szemben akkor hatályosul, amikor a vonatkozó ítélet jogerőre emelkedik (a portugál polgári törvénykönyv 1647. cikkének (1) bekezdése).

Ha csupán az egyik házastárs kötötte jóhiszeműen a házasságot, akkor csak ő igényelheti a házasság jogállásból származó előnyöket, és hivatkozhat azokra harmadik felekkel szemben, feltéve, hogy ez egyszerűen a házastársak közötti viszonyokat tükrözi (a portugál polgári törvénykönyv 1647. cikkének (2) bekezdése).

Azt a házastársat, aki menthető okból nem tudott a semmisséget vagy érvénytelenséget okozó hibáról, vagy akinek a beleegyezését fizikai vagy erkölcsi kényszerrel kényszerítették ki, úgy kell tekinteni, hogy jóhiszeműen kötött házasságot (a portugál polgári törvénykönyv 1648. cikkének (1) bekezdése).

A jóhiszeműség elismerése az állami bíróságok előjoga. A házastársak jóhiszeműségét vélelmezni kell (a portugál polgári törvénykönyv 1648. cikk (2) és (3) bekezdése).

Amennyiben a házasságot semmisnek nyilvánították vagy érvénytelenítették, a jóhiszemű házastárs továbbra is jogosult tartásra az ítélet jogerőre emelkedését vagy nyilvántartásba vételét követően (a portugál polgári törvénykönyv 2017. cikke).

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával

kapcsolatos kérdések rendezésére?

A házasság felbontására irányuló eljárás megindítása előtt az anyakönyvi hivatalnak vagy a bíróságnak tájékoztatnia kell a házastársakat a családjogi közvetítői eljárásokról és azok céljairól (a portugál polgári törvénykönyv 1774. cikke és az ügyészség és az anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001. sz. törvényerejű rendelet 14. cikkének (3) bekezdése).

A **családjogi közvetítés** a családi kapcsolatokban felmerülő konfliktusok megoldására szolgáló peren kívüli módszer, amelynek során az eljárásban személyesen és közvetlenül részt vevő felek közvetítő segítségével próbálnak megállapodásra jutni.

Ennek az alternatív vitarendezési módnak az alkalmazásával feloldhatók a szülői felügyelet gyakorlásának szabályozásából, módosításából és elmulasztásából, a házasság felbontásából és a különválásból, a különválás bontással átalakításából, a különélő házastársak békítéséből, az ideiglenes vagy végleges tartás engedélyezéséből és módosításából, a házastársi közös lakás átruházásából, a másik házastárs vezetéknevének használati jogának megtagadásából és a volt házastárs vezetéknevének használata jogának engedélyezéséből eredő konfliktusok (a 2007. augusztus 22-i 18 778/2007 sz. rendelettel létrehozott családi közvetítő rendszer (SMF) tevékenységének szabályozásáról és a családi közvetítői rendszerben közvetítői szolgáltatások nyújtása céljából közvetítők kiválasztására vonatkozó eljárásokról szóló rendelet jóváhagyásáról szóló, 2018. november 9-i 13/2018 sz. törvényerejű rendelet – *Despacho Normativo* – 4. cikke).

A családi közvetítők az Igazságügyi Minisztérium (*Ministério da Justiça*) engedélyével rendelkező szakemberek, és feladatuk a meghallgatások független és pártatlan lebonyolítása a felek egymás közötti egyezsége támogatása céljából (a 2007. augusztus 22-i 18 778/2007 sz. rendelettel létrehozott családi közvetítő rendszer (SMF) tevékenységének szabályozásáról és a családi közvetítői rendszerben közvetítői szolgáltatások nyújtása céljából közvetítők kiválasztására vonatkozó eljárásokról szóló rendelet jóváhagyásáról szóló, 2018. november 9-i 13/2018 sz. törvényerejű rendelet 7. cikke).

A házasság közös megegyezésen alapuló felbontása az anyakönyvi hivatalokban kérhető, az egyoldalú kérelemhez kapcsolódó eljárásokban kötött megállapodásokból eredő helyzetek kivételével (a portugál polgári törvénykönyv 1779. cikke), és feltéve, hogy a házasság megegyezésen alapuló felbontására irányuló kérelemhez csatolják a pár közös vagyonának jegyzékét, a házastársi közös lakásról való rendelkezésről szóló megállapodást, a tartásra szoruló házastárs tartásának megfizetéséről szóló megállapodást, valamint a kiskorú gyermekek feletti szülői felügyeleti jog gyakorlását szabályozó bírósági ítéletről szóló igazolást vagy a szülői felügyeleti jog gyakorlásáról szóló megállapodást, ha arról korábban nem született bírósági határozat (a portugál anyakönyvi törvénykönyv 272. cikkének (1) bekezdése).

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

Különválás és házasság felbontása közös megegyezéssel

A közös megegyezéssel való különválást és a házasság felbontását az anyakönyvi hivatalnál kell kérelmezni mindkét félnek, közös megegyezéssel. A kérelemhez a következő dokumentumokat kell csatolni (a portugál anyakönyvi törvénykönyv 272. cikkének (1) bekezdése):

1. a közös vagyontárgyak részletes, az egyes vagyontárgyak értékét feltüntető jegyzéke, vagy ha a házastársak e vagyon megosztását választják, akkor a megosztásról szóló megállapodás vagy az ilyen megállapodás létrehozására irányuló kérelem;
2. a kiskorú gyermekek vonatkozásában a szülői felügyeleti jog gyakorlását szabályozó bírósági ítéletről szóló igazolás, vagy a szülői felügyeleti jog gyakorlásáról szóló megállapodás, ha bíróság korábban nem szabályozta azt;
3. a tartásra szoruló házastárs részére tartásdíj fizetéséről szóló megállapodás;
4. a házastársi közös lakásról való rendelkezésről szóló megállapodás;
5. a házasságkötés előtt kötött vagyoni jogi megállapodásról szóló igazolás, amennyiben létezik ilyen.

A benyújtott iratok eltérő rendelkezése hiányában úgy tekintik, hogy a megállapodásokat az eljárások idejére és az azt követő időszakra is alkalmazni kell (a portugál polgári törvénykönyv 272. cikkének (4) bekezdése).

A közös megegyezéssel történő különválásra vagy a házasság közös megegyezéssel történő felbontására irányuló eljárást a házastársak vagy képviselőik által aláírt kérelem bármely anyakönyvi hivatalhoz (*conservatória do registo civil*) történő benyújtásával lehet megindítani. A kérelmet a fent említett dokumentumokkal és a házassági anyakönyvi kivonattal együtt kell benyújtani (az ügyészség és anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001 törvényerejű rendelet 14. cikkének (1) és (2) bekezdése).

A kérelem kézhezvételét követően az anyakönyvvezető meghallgatásra idézi a házastársakat, amelynek során ellenőrzi a jogszabályi követelmények teljesülését (a portugál polgári törvénykönyv 1776. cikkének (1) bekezdése). A meghallgatáson a házastársak tájékoztatást kapnak a családi közvetítői szolgáltatások létéről; ha a házastársak továbbra is fel akarják bontani a házasságot, akkor megvizsgálják a megállapodásokat és a házastársakat felhívják azok módosítására akkor, ha nem védik megfelelően valamelyikük vagy a gyermekek érdekét. Jogi aktusok végezhetőek és bizonyításfelvételre kerülhet sor e célból. Ha a jogi követelmények teljesülnek, és betartották a fent említett eljárásokat, az anyakönyvvezető helyt ad a kérelemnek (az ügyészség és az anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001. sz. törvényerejű rendelet 14. cikkének (3) bekezdése).

Ha a kiskorú gyermekek feletti szülői felügyelet gyakorlásáról szóló megállapodást nyújtanak be, az eljárást az anyakönyvi hivatal székhelye szerint illetékes elsőfokú bíróságon működő ügyészség (*Ministério Público*) elé utalják annak érdekében, hogy a megállapodásról 30 napon belül határozatot hozzanak (az ügyészség és az anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001. sz. törvényerejű rendelet 14. cikkének (4) bekezdése).

Ha az ügyészség úgy véli, hogy a megállapodás nem védi megfelelően a kiskorúak érdekeit, a kérelmezők szükség szerint módosíthatják azt, vagy új megállapodást nyújthatnak be. Utóbbi esetben a megállapodást újra be kell nyújtani az ügyészséghez. Ha az ügyészség úgy ítéli meg, hogy a megállapodás kellően védi a kiskorúak érdekeit, vagy ha a házastársak az ügyészség javaslata szerint módosították a megállapodást, kimondják a házasság felbontását (az ügyészség és az anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001. sz. törvényerejű rendelet 14. cikkének (5) és (6) bekezdése).

Azokban az esetekben, amikor a kérelmezők nem értenek egyet az ügyészség által javasolt módosításokkal, és továbbra is szándékukban áll felbontani a házasságot, és/vagy a benyújtott megállapodások nem védik kellőképpen valamelyik házastárs érdekeit, a jóváhagyás nem adható meg, és a házasság felbontására irányuló eljárást az anyakönyvi hivatal székhelye szerinti körzetben működő bíróság elé kell utalni (az ügyészség és az anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001. sz. törvényerejű rendelet 14. cikkének (7) bekezdése).

Az ügy beérkezését követően a bíró megvizsgálja a házastársak által benyújtott megállapodásokat, és felhívja őket a módosításukra akkor, ha azok nem védik valamelyikük vagy a gyermekeik érdekeit (a portugál polgári törvénykönyv 1778-A. cikkének (2) bekezdése).

A bíró ezt követően megállapítja a házasság felbontásának olyan kérdésekre gyakorolt hatásait, amelyeket a házastársak nem módosítottak. Ha bármelyik megállapodás nem védi kellőképpen valamelyik házastárs érdekeit, a bíró e célból és a javasolt módosítások megfontolása érdekében elrendelheti jogcselekmények elvégzését, és kérheti bizonyítékok bemutatását (a portugál polgári törvénykönyv 1178-A. cikkének (3) és (4) bekezdése).

A házasság felbontása következményeinek megállapítása során a bírónak nem csupán ösztönöznie kell, hanem figyelembe is kell vennie a házastársak megállapodását (a portugál polgári törvénykönyv 1778-A. cikkének (6) bekezdése).

A házasság megegyezésen alapuló bontását ezt követően mondják ki, és bejegyzik a megfelelő anyakönyvbe (a portugál polgári törvénykönyv 1778-A. cikkének (5) bekezdése).

A különválás vagy a házasság felbontása iránti keresetet a bírósághoz kell benyújtani, ha a felek nem csatolják hozzá a fenti megállapodások valamelyikét (a portugál polgári törvénykönyv 1778-A. cikkének (1) bekezdése).

Ebben az esetben a házasság felbontására irányuló keresetet a bírósághoz nyújtják be. A kereset beérkezését követően a bíró megvizsgálja a házastársak által benyújtott megállapodásokat, és felhívja őket azok módosítására, ha azok nem védik valamelyikük vagy a gyermekeik érdekeit. A bíró megállapítja a házasság felbontásának olyan kérdésekre gyakorolt hatásait, amelyekről a házastársak nem állapodtak meg, és e célból és a javasolt módosítások megfontolása érdekében elrendelheti jogcselekmények elvégzését, és kérheti bizonyítékok bemutatását. A házasság felbontása következményeinek megállapítása során a bírónak nem csupán ösztönöznie kell, hanem figyelembe is kell vennie a házastársak megállapodását. Ezt követően kimondják a házasság közös megegyezéssel történő felbontását, és azt bejegyzik a megfelelő anyakönyvbe (a portugál polgári törvénykönyv 1778-A. cikkének (2), (3), (4), (5) és (6) bekezdése).

Egyoldalú kérelemre történő különválás vagy házasságfelbontás

Az egyoldalú kérelemre történő különválás vagy a házasság egyoldalú kérelemre történő felbontása iránti kereseteket a családjogi és a kiskorúakkal kapcsolatos ügyekben eljáró bírósághoz (*Juízo de Família e Menores*), illetve ilyen bíróság hiányában a helyi polgári bírósághoz (*Juízo Local Cível*) vagy az illetékességgel rendelkező általános bírósághoz (*Juízo de Competência Genérica*) kell benyújtani (az igazságszolgáltatási rendszer szervezetéről szóló törvény [*Lei da Organização do Sistema Judiciário*] 122. cikke (1) bekezdésének c) pontja). Az illetékességet a kérelmező (az eljárást megindító személy) lakóhelye vagy tartózkodási helye határozza meg (a portugál polgári törvénykönyv 72. cikke).

A házasság felbontására vonatkozó rendelkezések értelemszerűen alkalmazandók a különválásra (a portugál polgári törvénykönyv 1794. cikke).

A különválás a házastársak közötti kapcsolat helyreállításával vagy a házasság felbontásával ér véget (a portugál polgári törvénykönyv 1795-B. cikke).

Bármelyik házastárs kérheti a házasság egyoldalú felbontását egy teljes éven keresztül különélésre hivatkozva, a másik házastárs szellemi képességeiben bekövetkezett, egy évnél hosszabb ideje tartó olyan változás miatt, amely súlyossága miatt veszélyezteti az életközösség lehetőségét, egy évnél nem rövidebb ideig tartó, a távollévő házastárs kapcsolatfelvétel nélküli távolléte és más olyan tények miatt, amelyek a házastársak hibájára tekintet nélkül bizonyítják a házasság helyrehozhatatlan megromlását (a portugál polgári törvénykönyv 1781. cikke).

A sérelmet szenvedett házastárs a polgári jogi felelősség általános szabályai szerint, rendes bíróság előtt kérheti a másik házastárs által okozott károk megtérítését (a portugál polgári törvénykönyv 1792. cikkének (1) bekezdése).

A másik házastárs szellemi képességeiben bekövetkezett változás miatt a házasság felbontását kérelmező házastársnak kompenzálnia kell a másik házastársat a házasság felbontásával okozott személyes fájdalomért; ezt az igényt a házasság felbontására irányuló eljárás során kell előterjeszteni (a portugál polgári törvénykönyv 1792. cikkének (2) bekezdése).

Ha a házasság felbontásának oka a másik házastárs szellemi képességeiben egy évnél hosszabb ideje tartó olyan változás, amely súlyossága miatt veszélyezteti az életközösség lehetőségét, és az egy évnél nem rövidebb ideig tartó távollét, a távollévőre vonatkozó információk nélkül, akkor csupán a másik házastárs szellemi képességeiben bekövetkezett változásra vagy távollétére hivatkozó házastárs terjesztheti elő a házasság felbontása iránti keresetet (a portugál polgári törvénykönyv 1785. cikkének (1) bekezdése).

Ha a házasság felbontása iránti keresetet benyújtó házastárs gondnokolt nagykorú, a keresetet ő, vagy – ha képviseleti jogkörrel rendelkezik – gondnoka is benyújthatja, a bíróság jóváhagyásával; ha a gondnok a másik házastárs, a keresetet a házasság felbontása iránti kereset benyújtására jogosult személy nevében annak bármely közvetlen hozzátartozója vagy legfeljebb harmadfokú hozzátartozója, illetve az ügyészség nyújthatja be (a portugál polgári törvénykönyv 1785. cikkének (2) bekezdése).

A házasság felbontásához való jog a halállal nem száll át. A kérelmező örökösei azonban a pert a hagyaték vonatkozásában folytathatják, amennyiben a kérelmező az eljárás során meghal; az alperes örököseivel szemben ugyanezen célból a per folytatódhat (a portugál polgári törvénykönyv 1785. cikkének (3) bekezdése).

A kereset benyújtását követően és ha az eljárás folytatódhat, a bíró kitűzi a békéltetési kísérlet időpontját, és

mind a felperest, mind az alperest megidézi személyes megjelenésre (a polgári perrendtartás 931. cikkének (1) bekezdése).

A békéltetés eredménytelensége esetén a bíróság a házastársak házasság megegyezésen alapuló bontására vonatkozó megállapodására törekszik. Ha megállapodás születik, vagy ha a házastársak az eljárás bármely pontján a megegyezésen alapuló bontás mellett döntenek, az adott típusú bontásra vonatkozó eljárást kell követni (a portugál polgári törvénykönyv 1779. cikkének (2) bekezdése).

Ha a bíró a házastársak között a házasság felbontására vagy különválásra vonatkozóan egyezséget nem tud létrehozni, a házastársak tartásra, valamint a szülői felügyeleti jogok gyakorlásának rendezésére vonatkozó megállapodására törekszik. A bíró adott esetben törekszik továbbá a házastársak egyezségére a házastársi közös lakás eljárás alatti használatáról (a polgári perrendtartás 931. cikkének (2) bekezdése).

A békéltetésre irányuló kísérlet során, vagy az eljárás bármely pontján a felek megegyezhetnek abban, hogy közös megegyezéssel kérik a házasság felbontását vagy a különválást, feltéve, ha teljesülnek az ehhez szükséges feltételek (a polgári perrendtartás 931. cikkének (3) bekezdése).

Az egyik vagy mindkét fél távollétében, vagy ha a békéltetés lehetetlennek bizonyul, a bíró elrendeli az alperes arról való értesítését, hogy 30 napon belül vitathatja a kérelmet; az értesítéskor – amelyre azonnal sor kerül – az eredeti kérelem másodpéldányát kézbesítik az alperesnek (a polgári perrendtartás 931. cikkének (5) bekezdése).

Ha az alperes holléte ismeretlen, és az eljárásjogban rendelkezésre álló valamennyi erőfeszítést megtették tartózkodási helyének azonosítása érdekében és valamennyi eredménytelennek bizonyult, törlik a békéltetésre kitézött napot, és az alperest hirdetmény úton idézik ellenkérelme benyújtására (a polgári perrendtartás 931. cikkének (6) bekezdése).

A kérelem vitatására adott határidő lejárta után az általános eljárást kell követni. Az eljárás során megállapítják a jogvita tárgyát és a hivatkozott bizonyítékok alapját. Az utolsó meghallgatást ezen eljárás alatt tartják, és azon kerül sor a bizonyításfelvételre is. Az utolsó meghallgatást követően az ügyet lezárják, és átteszik a bíróhoz 30 napon belüli ítélethozatalra (a polgári perrendtartás 932. cikke).

A viszontkeresetben lehet különválást kérni még akkor is, ha a felperes a házasság felbontását kérte; ha a felperes különválást kért, viszontkeresetében az alperes is kérheti a házasság felbontását. Ezekben az esetekben a házasság felbontását akkor mondják ki, ha a keresetnek és a viszontkeresetnek is helyt adnak (a portugál polgári törvénykönyv 1795. cikke).

A házasság érvénytelenítése

A házasság érvénytelenítésére sem peres, sem peren kívüli eljárásban nem lehet hivatkozni mindaddig, amíg azt a kifejezetten erre a célra irányuló eljárásban hozott ítélet el nem ismeri (a portugál polgári törvénykönyv 1632. cikke).

A keresetet a családjogi és a kiskorúak ügyeivel foglalkozó kollégiumhoz kell benyújtani, olyan alapkérelem előterjesztésével, amely azonosítja a feleket, bemutatja a lényeges tényeket, és kérelemmel zárul (az igazságszolgáltatási rendszer szervezetéről szóló törvény 122. cikke (1) bekezdésének d) pontja).

Az említett per indítására vonatkozó jogosultság a követelés jogalapjától függ (lásd a 8. kérdésre adott választ).

Megsemmisítés iránti keresetet a házastársak, vagy egyenes ági rokonaik, vagy legfeljebb negyedfokú oldalági rokonaik, a házastársak örökösei és örökbefogadó szülői, valamint az ügyészség indíthatnak vagy folytathatnak érvénytelenségi okra hivatkozással. Kiskorúság, elmebetegség miatti tilalom vagy cselekvőképtelenség esetén a gondnok vagy a gyám, és bigámia esetén az elkövető első házastársa ugyancsak megindíthatja vagy folytathatja az eljárást (a portugál polgári törvénykönyv 1639. cikke).

A megtevesztés miatti érvénytelenítést kérelmezhetik maguk a házastársak vagy az a személy, akit a házasságkötés hátrányosan érint. A beleegyezés hiányának egyéb eseteiben csak az a házastárs indíthat eljárást, akinek a beleegyezése hiányzik. Azonban hozzátartozóik, a házasságkötés révén közvetlen rokoni, örökösei vagy örökbefogadó szülei folytathatják az eljárást, ha a kérelmező az eljárás során meghal (a portugál polgári törvénykönyv 1640. cikke).

Az akaratnyilvánítás hibájára alapított érvénytelenítési eljárást csak a megtévesztett vagy kényszerített házastárs indíthat. Azonban hozzátartozóik, a házasságkötés révén közvetlen rokonai, örökösei vagy örökbefogadó szülei folytathatják az eljárást, ha a kérelmező az eljárás során meghal (a portugál polgári törvénykönyv 1641. cikke).

A tanúk hiánya miatti érvénytelenítést csak az ügyészség indíthat (a portugál polgári törvénykönyv 1642. cikke).

Az érvénytelenítési okokra alapított érvénytelenítési eljárást a következő esetekben lehet indítani:

1. kiskorúak, ismerten demenciában szenvedő személyek vagy gondnokolt cselekvőképtelen nagykorúak esetében, ha azt a cselekvőképtelen személy nyújtja be, a nagykorúság elérését, a cselekvőképtelenség megszűnését, illetve a gondnokság megszűnését vagy felülvizsgálatát követő 6 hónapig; ha más személy indította, a házasságkötést követő 3 éven belül, de kizárt a nagykorúság elérése vagy a cselekvőképtelenség megszűnése után (a portugál polgári törvénykönyv 1643. cikke (1) bekezdésének a) pontja);
2. az egyik félnek a házastársa ellen elkövetett emberölés miatti elítélése esetén a házasságkötéstől számított 3 éven belül (a portugál polgári törvénykönyv 1643. cikke (1) bekezdésének b) pontja);
3. egyéb esetekben a házasság megszűnésétől számított 6 hónapon belül (a portugál polgári törvénykönyv 1643. cikke (1) bekezdésének c) pontja).

Az ügyészség csak a házasság megszűnése előtt indíthat keresetet (a portugál polgári törvénykönyv 1643. cikkének (2) bekezdése).

A korábbi, fel nem bontott házasság fennállására alapozott érvénytelenítési eljárásokat nem lehet megindítani vagy folytatni akkor, ha a bigámiát elkövető személy első házasságának semmisségének megállapítása vagy érvénytelenítése iránti eljárás van folyamatban (a portugál polgári törvénykönyv 1643. cikkének (3) bekezdése).

Az egyik vagy mindkét házastárs beleegyezésének a hiányára alapított érvénytelenítési eljárást csak a házasságkötéstől számított 3 éven belül lehet megindítani, vagy ha a kérelmező ennek nem volt tudatában, akkor a tudomásszerzéstől számított 6 hónapon belül (a portugál polgári törvénykönyv 1644. cikke).

Az akarathibára alapított érvénytelenítési eljárások nem indíthatók meg a hiba megszűnését követő 6 hónap elteltével (a portugál polgári törvénykönyv 1645. cikke).

A tanúk hiányára alapított érvénytelenítési eljárásokat csak a házasságkötéstől számított 1 éven belül lehet megindítani (a portugál polgári törvénykönyv 1646. cikke).

A szóban forgó fél házassági anyakönyvi kivonatát, és esetlegesen (amennyiben a kereset alapja az életkor) a születési anyakönyvi kivonatát csatolni kell az eredeti keresethez.

A kérelem vitására adott határidő lejártá után a fent említett általános eljárást kell követni.

Az érvénytelenségi okot megszüntnek és a házasságot megkötésének pillanatától kezdődően érvényesnek tekintik akkor, ha az érvénytelenítést kimondó ítélet jogerőre emelkedése előtt az alábbi események bármelyike bekövetkezik:

1. a kiskorúként kötött házasságot az érintett személy anyakönyvvezető és két tanú előtt megerősíti, miután nagykorúvá vált (a portugál polgári törvénykönyv 1633. cikke (1) bekezdésének a) pontja);
2. az ismerten demenciában szenvedő személy vagy gondnokság alatt álló felnőtt házasságát az említett személy az akadályozó okok megszűnésének bírósági igazolása után erősíti meg (a portugál polgári törvénykönyv 1633. cikke (1) bekezdésének b) pontja);
3. a bigámia elkövetőjének első házasságát semmissnek vagy érvénytelennek nyilvánítják (a portugál polgári törvénykönyv 1633. cikke (1) bekezdésének c) pontja);
4. ha a tanúk hiánya például az anyakönyvvezető által elfogadottan igazolt körülményekre vezethető vissza, feltéve, hogy nem merül fel kétség a házasság megkötése vonatkozásában (a portugál polgári törvénykönyv 1633. cikke (1) bekezdésének d) pontja).

12 Igénybe veheték-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Igen, a költségmentesség rendszere valamennyi bíróságra alkalmazandó, az eljárás formájától függetlenül.

(A joghoz és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésről szóló, 2004. július 29-i 34/2004. sz. törvény).

További információkért lásd a „Költségmentesség” című tájékoztatót.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Igen. E határozatok ellen fellebbezésnek van helye (a polgári perrendtartás 629. cikke).

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

Ha a szóban forgó határozatot az Európai Unió Dániától eltérő tagállamában hozták meg (a 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet 31. cikke), azt a többi tagállam a 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelettel összhangban elismeri.

Ha a határozatot Dániában hozták, a külföldi határozat felülvizsgálatára vonatkozó különleges eljárást kell alkalmazni (a polgári perrendtartás 978. és azt követő cikkei).

A külföldi ítéletek felülvizsgálatára és megerősítésére joghatósággal rendelkező bíróság az azon személy tartózkodási helye szerinti fellebbviteli bíróság (*tribunal da relação*), aki ellen az ítéletet kérték (a polgári perrendtartás 979. cikke).

Ebben az eljárásban a felülvizsgálandó határozatot tartalmazó iratot a keresetlevéllel együtt be kell nyújtani, és az ellenérdekű felet értesítik, hogy 15 napja van válaszbeadvány benyújtására. A felperes az e válaszbeadványról szóló értesítéstől számított 10 napon belül reagálhat arra (a polgári perrendtartás 981. cikke).

Miután a felek benyújtották eljárási irataikat, és megtették a lényegesnek ítélt lépéseket, az ügy iratait 15 napig a felek és az ügyészség rendelkezésére bocsátják vizsgálat és észrevétel céljából (a polgári perrendtartás 982. cikkének (1) bekezdése).

Az ítélet elismeréséhez az alábbiak szükségesek:

1. nem férhet kétség az ítéletet tartalmazó irat hitelességéhez vagy a határozat megalapozottságához;
2. az ítéletnek jogerősnek kell lennie a meghozatala szerinti ország joga értelmében;
3. az ítéletet olyan külföldi bíróságnak kellett meghozni, amelynek joghatóságára nem jogsértő módon hivatkoztak, és nem vonatkozhat olyan kérdésekre, amelyek tekintetében a portugál bíróságok kizárólagos joghatósággal rendelkeznek;
4. nem állhat fenn annak lehetősége, hogy portugál bíróság előtti ügyre alapozva *lis alibi pendens* vagy *res judicata* esetére hivatkozzanak, kivéve, ha a külföldi bíróság előtti eljárás volt az eljárás megindításának akadálya;
5. a bíróság szerinti ország joga értelmében a keresetet az alperes részére szabályszerűen kézbesítették, és az eljárásban érvényesülnie kellett a védelemhez való jogra és a felek egyenlő védelmére vonatkozó elvnek;
6. nem vonatkozhat olyan határozatra, amelynek elismerése olyan eredményre vezet, amely egyértelműen összeegyeztethetetlen Portugália nemzetközi közrendi elveivel.

(A polgári perrendtartás 980. cikke).

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

Ha az érintett fél úgy dönt, hogy kéri a házasság felbontását, különválást vagy házasság érvénytelenítését megállapító határozat elismerését az Európai Unió tagállamaiban – Dánia kivételével –, a kérelmet a családjogi és gyermekek ügyeivel foglalkozó bírósághoz kell benyújtani (az igazságszolgáltatási rendszer szervezetéről szóló törvény 122. cikke). Az illetékességgel rendelkező bíróságot azon tagállam nemzeti joga határozza meg, ahol benyújtották az elismerés iránti kérelmet.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

A nemzeti kollíziós szabályok értelmében a házasság felbontása és különválás esetén a házastársak közös nemzeti joga alkalmazandó. Ha állampolgárságuk eltérő, a szokásos közös tartózkodási helyük szerinti jog alkalmazandó; ennek hiányában annak az országnak a jogát kell alkalmazni, amelyikhez családi életük a legszorosabban kötődik (a portugál polgári törvénykönyv 52. cikkének (1) és (2) bekezdése).

Ha azonban a házasság alatt megváltozik az alkalmazandó jog, akkor csak a felmerülésének időpontjában releváns tény szolgálhat a különválás vagy a házasság felbontásának alapjául (a portugál polgári törvénykönyv 55. cikkének (2) bekezdése).

Hol található az alkalmazandó jogszabályok?

[A portugál polgári törvénykönyv](#)

[A portugál anyakönyvi törvénykönyv](#)

[A portugál polgári perrendtartás](#)

[Ügyészési és anyakönyvi hivatali hatáskörbe tartozó eljárások](#)

[A 13/2018 törvényerejű rendelet](#)

[Törvény az igazságszolgáltatási rendszer szervezetéről](#)

[A joghoz és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés](#)

[A Tanács 2201/2003/EK rendelete \(2003. november 27.\) a házassági ügyekben és a szülői felügyeletre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról](#)

Záró megjegyzés

Az ebben a tájékoztatóban szereplő információk általános jellegűek, és nem teljes körűek. a kapcsolattartó pontot, a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózatot, a bíróságokat és más személyeket nem köti, valamint nem helyettesíti az alkalmazandó hatályos jogszabályok vizsgálatát.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

■ Last update: 20/12/2024

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.